



EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 13.5.2013
COM(2013) 279 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Akční plán pro námořní strategii v oblasti Atlantiku

Vytváření podmínek pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění

(Text s významem pro EHP)

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

Akční plán pro námořní strategii v oblasti Atlantiku

Vytváření podmínek pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění

(Text s významem pro EHP)

1. ÚVOD

Mořské a námořní odvětví, která tvoří tzv. „modrou ekonomiku“, mohou v Evropě do roku 2020 poskytnout 7 milionů pracovních míst. Tato pracovní místa se najdou nejen v rozvíjejících se odvětvích, jako je výroba energie z obnovitelných zdrojů na moři, ale vzniknou i revitalizací tradičních námořních odvětví. K tomuto „modrému růstu“ může oblast Atlantského oceánu významně přispět. Zároveň musí být pro budoucí generace zachována environmentální a ekologická stabilita největšího a nejvýznamnějšího evropského ekosystému.

Tento akční plán proto stanoví priority pro výzkum a investice, jejichž cílem je povzbuzení „modré ekonomiky“ v atlantickém prostoru. Z tohoto akčního plánu může čerpat pět členských států nacházejících se u Atlantského oceánu¹ a jejich regiony, aby pomohly nastartovat v pobřežních oblastech udržitelný růst podporující začlenění. Akční plán staví na strategii Komise pro oblast Atlantského oceánu² a je výsledkem konzultací uskutečněných prostřednictvím Atlantického fóra. Fórum umožnilo členským státům, Evropskému parlamentu, regionálním a místním orgánům, občanské společnosti a odvětví, aby přispěly k vypracování akčního plánu a zvážily, jak reagovat na problémy, jakými jsou zajištění růstu, snižování uhlíkové stopy v atlantickém prostoru, zajištění udržitelného využívání mořských přírodních zdrojů, stanovení účinných opatření v reakci na hrozby a mimořádné události a realizace řízení založeného na podpoře ekosystémů ve vodách Atlantského oceánu. Fórum také využilo příspěvků zúčastněných stran z celé řady workshopů a internetové výzvy k předkládání návrhů a příspěvků členských států a regionálních orgánů.

Načasování akčního plánu se výborně shoduje s vypracováním společného strategického rámce pro evropské strukturální a investiční fondy³. Pro strategii v oblasti Atlantiku mají velký význam tematické cíle společného strategického rámce, zejména:

- podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství,
- zvýšení kapacit v oblasti výzkumu a inovací prostřednictvím vzdělávání a odborné přípravy a přiblížení odvětví k výzkumu a

¹ Francie, Irsko, Portugalsko, Španělsko a Spojené království.

² KOM(2011) 782 ze dne 21. listopadu 2011.

³ Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), Evropský sociální fond (ESF), Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) a Evropský námořní a rybářský fond (EMFF).

- posílení konkurenceschopnosti malých a středních podniků (MSP), např. podniků, které jsou v EU nejvíce zastoupeny v odvětví cestovního ruchu, rybolovu a akvakultury.

Akční plán má být silným impulsem pro regiony a soukromý sektor. Tyto subjekty by měly začít uvažovat, v jakých oblastech (i na přeshraniční bázi) by mohly spolupracovat, aby realizovaly dohodnuté priority. Společné vypracování akčního plánu s pěti členskými státy ležícími u Atlantského oceánu motivoval zúčastněné subjekty, včetně regionů, přístavních měst a soukromého sektoru, k úvahám, jakým způsobem by mohly podpořit růst modré ekonomiky a přispět k udržitelnému rozvoji v atlantickém prostoru. To by mělo pomoci přilákat investice a zatraktivnit modrou ekonomiku pro soukromý sektor, a tím přispět k oživení pobřežních regionů v atlantickém prostoru.

K tomu, aby mohla modrá ekonomika v oblasti Atlantského oceánu využít svého potenciálu naplno, musí být úspěšné provádění akčního plánu podpořeno kombinací opatření ve třech oblastech: zacílení investic, zvýšení výzkumné kapacity a zvýšení kvalifikace.

- **Investice:** investice bude nutné zaměřit na inovace, technologické schopnosti a strategie inteligentní specializace, kde jsou MSP obzvláště důležité. Účinné využívání evropských strukturálních a investičních fondů v těchto oblastech je klíčovým prvkem pro dosažení hlavních cílů, což je růst, konkurenceschopnost a vznik pracovních míst. Nezbytné mohou být rovněž investice do infrastruktury. Při podpoře modré ekonomiky hrají významnou úlohu například technologie plavidel a námořní infrastruktura, jako jsou přístavy a přístaviště. Na Atlantickém fóru byl uznán jejich potenciál, pokud je o poskytování nových služeb, například na rostoucím trhu v oblasti cestovního ruchu na výletních lodích, a nabízení montážních a údržbových stanic novým zařízením na volném moři. EU již na tento proces poskytla značnou finanční podporu, mimo jiné prostřednictvím doplňkových úvěrů od Evropské investiční banky. Evropské strukturální a investiční fondy umožní v budoucnu větší soudržnost unijních mechanismů financování, avšak financování infrastruktury nebo investic do cestovního ruchu bude i nadále muset pocházet z velké části ze soukromého sektoru.
- **Výzkum:** ke správě oceánů, udržitelnému využívání a řízení rybolovných zdrojů, bezpečnosti na moři a ochraně mořského životního prostředí (včetně vyhlášení mořských chráněných oblastí na pobřeží i na volném moři) je zapotřebí nejen údajů a pochopení, jak ekosystémy fungují a navzájem reagují, ale také schopnosti vypracovávat modely, předpovědi a prognózy. Tento přístup usnadňuje posuzování a zmírňování rizik. Podporuje investice a snižuje provozní náklady. Pozorování oceánů, mapování a vypracování prognóz jsou tudíž rozhodující pro udržitelný růst hospodářské činnosti v oblasti Atlantského oceánu a pro prohloubení našeho porozumění procesům, k nimž v Atlantském oceánu dochází a které hrají důležitou úlohu při determinaci našeho klimatu. Rozhodující je zpřístupnit tyto informace široké veřejnosti. Stále více se ukazuje, že lepší přístup k informacím z veřejného sektoru může poskytnout významný impuls pro inovace.
- **Zvýšení kvalifikace:** má-li modrá ekonomika využít svého potenciálu, musí se vypořádat s nedostatkem vhodně kvalifikovaných pracovních sil v určitých oblastech mořského a námořního odvětví, a to jak zlepšováním kvality

dovedností stávající pracovní síly, tak i přilákáním mladých lidí do tohoto odvětví. To platí zejména pro nově vznikající oblasti, jako je např. energetika z obnovitelných zdrojů, ale platí to i u tradičnějších odvětví, jako je stavba lodí, rybolov, akvakultura a zpracování mořských produktů, v nichž jsou k soutěži na celosvětovém trhu zapotřebí inovace, specializace a adaptace na nové technologie.

2. AKČNÍ PLÁN

Z rozhovorů s členskými státy a z výsledků Atlantického fóra vznikl následující akční plán, který by se měl realizovat do roku 2020. Okruhy činností jsou koncipovány s cílem řešit problémy strategie pro oblast Atlantiku a zajistit inteligentní a udržitelný růst podporující sociální začlenění a pracovní místa. Tento akční plán nemá představovat vyčerpávající řešení. Zahrnuje orientační soubor okruhů činností, v nichž mají výzkum a investice řešit společné problémy. Pro rozvoj mořské a námořní ekonomiky již dotčené členské státy mnoho vykonaly, jednotlivě i společně. Tento akční plán proto označuje oblasti, kde je prostor pro další kolektivní práce. Řešení těchto priorit může podpořit inovace, přispět k ochraně a zlepšování mořského a pobřežního prostředí Atlantského oceánu, zlepšit propojenost a vytvořit synergie pro model udržitelného regionálního rozvoje podporujícího sociální začlenění.

Tímto akčním plánem vyzýváme soukromý sektor, výzkumné pracovníky, regionální a vnitrostátní veřejné orgány a další subjekty, aby zahájily práce na koncepci projektů, které odpovídají daným prioritám.

Priorita 1: Podpořit podnikání a inovace

Mezi zvláštní cíle této priority patří:

- *Sdílení znalostí mezi vysokoškolskými organizacemi, společnostmi a výzkumnými středisky*

Zvyšování kapacit atlantického prostoru pro inovace na základě **výzkumu a technologií** a podporou:

- a) vytváření sítí a kooperativního výzkumu mezi výzkumnými středisky, vysokými školami a podniky v členských státech;
 - b) přenosu znalostí, poznatků a dovedností mezi vysokými školami, podniky a výzkumem, mimo jiné prostřednictvím regionálních, vnitrostátních a přeshraničních námořních seskupení a technologických platforem.
- *Zvyšování konkurenceschopnosti a inovačních kapacit v námořním hospodářství atlantického prostoru*

Zlepšení **dovedností** v tradičních odvětvích atlantického regionu, jako je stavba lodí, akvakultura a rybolov, jakož i v nově se rozvíjejících odvětvích modré ekonomiky:

- a) zavedením vzdělávacích a školicích opatření, včetně přeshraničních programů a vzájemného uznávání vnitrostátních programů vzdělávání a odborné přípravy;
- b) zvyšováním povědomí o povoláních, která souvisejí s mořem, spolu se snahou o to nadchnout mladé lidi pro námořní kulturu a profesní dráhu

a řešit další překážky, které odrazují mladé lidi od výkonu námořních profesí⁴; například pomocí kurzů plachtění, kurzů o špičkových technologiích a jiných společných iniciativ atlantického regionu.

- *Podpora přizpůsobování a diverzifikace hospodářských činností prosazováním potenciálu atlantického prostoru*

Podpora reformy **společné rybářské politiky** a oživení unijního odvětví **akvakultury**:

- a) tvorbou kvalitnějších modelů pro různé živočišné druhy, výběrem lovných zařízení a souvisejících technik a technologií, aby se minimalizovala uhlíková stopa, škoda na mořském dně, výměty a vedlejší úlovky;
- b) sdílením informací o nástrojích, které subjektům odpovědným za rybolov pomáhají pochopit sociálně-ekonomické a ekosystémové dopady řídicích opatření;
- c) prováděním výzkumu zaměřeného na zlepšení růstu, produktivity, konkurenceschopnosti a environmentální udržitelnosti akvakultury (včetně akvakultury v pobřežních vodách) a schopnosti odvětví reagovat na potřeby trhu;
- d) zlepšením postavení produktů rybolovu a akvakultury ze zdrojů EU na trhu tím, že selepší jejich zpracování, označování, sledovatelnost a certifikace.

Priorita 2: Chránit, zabezpečit a rozvíjet potenciál námořního a pobřežního prostředí Atlantiku

Mezi zvláštní cíle této priority patří:

- *Zlepšování námořní bezpečnosti a zabezpečení proti hrozbám*

Posílení **bezpečnosti a zabezpečení** námořníků, obyvatel pobřežních oblastí, majetku a ekosystémů:

- a) hodnocením a případným prodloužením stávajících mechanismů varování, podávání zpráv a reakce v krizových situacích v případě invazivních a škodlivých mořských druhů a posílením výměn osvědčených postupů pro řešení těchto hrozeb;
- b) podporou iniciativ členských států v atlantickém prostoru, včetně posuzování rizik, koordinovaných krizových mechanismů a investic do moderního vybavení, které vhodně přispívají k posílení koordinované připravenosti a reakce na hrozby pro mořské prostředí, přírodní katastrofy, námořní nehody, úniky ropy a nebezpečného materiálu nebo obchod s nimi⁵;
- c) vývojem, testováním a zaváděním nových technologií pro zlepšení kontroly plavidel a zvýšení bezpečnosti a zabezpečení přístavů a námořní

⁴ Řadu doporučení k této otázce Komisi dodala dne 9. června 2011 pracovní skupina pro námořní zaměstnanost a konkurenceschopnost.

⁵ Mezi stávající iniciativy patří Centrum pro námořní analýzu a operace — narkotika (MAOC-N) a Evropský systém ostrahy hranic (EUROSUR) koordinovaný Evropskou agenturou pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států Evropské unie (Frontex).

dopravy tím, že se zajistí lepší integrace dat ze satelitů a ze sledovacích zařízení ve vzduchu, na moři a na pevnině, a inovativních místních nástrojů pro lepší situační orientaci v námořní oblasti;

- d) pomocí při poskytování regionálních informačních služeb o mořské oblasti v rámci společného prostředí pro sdílení informací (CISE) na základě norem platných v celé EU a zkušeností, které členské státy získaly v pilotních projektech.

– *Průzkum a ochrana mořských vod a pobřežních oblastí*

Rozvoj **evropské observační a prediktivní schopnosti v oblasti Atlantského oceánu** na základě stávajících struktur, platforem a mechanismů s cílem podporovat provádění politik EU, snižovat náklady pro odvětví, orgány veřejné správy a výzkumné instituce, podněcovat inovace a snižovat nejistotu pramenící z projevů Atlantského oceánu a dopadů změn klimatu:

- a) využíváním stávajících systémů a mechanismů ke koncepci a správě udržitelného integrovaného programu pro průzkum a sledování pobřeží, mořského dna a vodního sloupce, který se vztahuje na vody členských států EU, nejvzdálenějších regionů a zámořských zemí a území od pobřeží až po hlubiny oceánu;
- b) vývojem nových nástrojů a platforem pro pozorování oceánu a monitorování ekosystémů (včetně mapování mořského dna), jimiž se zvýší počet parametrů, které lze měřit automaticky, sníží náklady na pozorování a urychlí šíření údajů uživatelům;
- c) přispěním k efektivnější správě, katalogizaci a šíření interoperabilních údajů o mořích a mapě mořského dna s různým rozlišením prostřednictvím příspěvků do Evropské námořní sítě pro pozorování a sběr dat;
- d) vytvořením sítě pobřežních oceánografických prognostických systémů (včetně posuzování rizik), která navazuje na námořní služby Kopernikus.

Přispívání k vývoji nástrojů a strategií pro řešení **otázek celosvětové změny klimatu**, včetně strategií pro jejich zmírňování a adaptaci na ně:

- a) podporou posuzování uhlíkové stopy v modré ekonomice v oblasti Atlantiku;
- b) vytvořením platformy pro výměnu osvědčených postupů v oblasti snížení emisí a energetické účinnosti;
- c) rozvojem partnerství pro spolupráci při určování a sledování dopadů celosvětové změny klimatu na námořní činnosti, ekosystémy a pobřežní komunity v oblasti Atlantského oceánu, včetně práce na zlepšování schopnosti předvídat a posuzovat rizika.

Podporování ochrany mořského životního prostředí a snahy o dosažení „**dobrého stavu prostředí**“ vod Atlantského oceánu do roku 2020⁶:

- a) dalším navazováním na vnitrostátní plány, procesy na základě úmluvy OSPAR a lokality sítě Natura 2000 s cílem přispět k vytvoření soudržné

⁶

Jak je stanoveno v rámcové směrnici o strategii pro mořské prostředí (2008/56/ES).

sítě chráněných mořských oblastí pro evropské pobřeží Atlantského oceánu prostřednictvím dohody na osvědčených postupech a společných hodnotících postupech, které mohou být užitečné také pro Makaronésii a nejvzdálenější regiony v Karibiku;

- b) povzbuzováním další spolupráce mezi členskými státy, mimo jiné prostřednictvím úmluvy OSPAR, například na koordinovaných a integrovaných monitorovacích programech a společných akcích na obnovu ekosystémů.

Hodnocení sociálního a hospodářského významu a fungování **ekosystémů a biologické rozmanitosti v atlantickém prostoru** na podporu rozhodovacího procesu.

Přispívání k procesu **územního plánování námořních prostor a integrované správy pobřeží** v členských státech, například prostřednictvím sdílení osvědčených postupů a usnadňováním přeshraniční koordinace.

– *Udržitelné řízení mořských zdrojů*

Rozvíjení lepšího porozumění technické proveditelnosti, hospodářské životaschopnosti a environmentálního dopadu **těžby nerostů** v Atlantském oceánu a vývoj a testování inovativních důlních technologií.

Položení základů udržitelného evropského odvětví **mořské biotechnologie** s vysokou přidanou hodnotou:

- a) průzkumem mořského dna a posouzením jeho genetické stavby, biologické rozmanitosti a potenciálu k poskytování materiálu pro biotechnologické odvětví při zohlednění platného mezinárodního práva a potřeby chránit mořské prostředí;
- b) posílením vazeb mezi výzkumem a průmyslem v atlantickém prostoru s cílem vytvořit biobanky a nalézt trhy pro inovativní mořské bioprodukty (biomedicína, tkáňové inženýrství, léčiva, průmyslové enzymy) a zaměřením výzkumu na průmyslové postupy jejich výroby.

– *Využívání potenciálu zdrojů obnovitelné energie v mořském a pobřežním prostředí atlantického prostoru*

Zvážení způsobů, jak urychlit rozšířené využívání udržitelné **energie z obnovitelných zdrojů na moři**:

- a) podporou posuzování a mapování potenciálu evropské části Atlantského oceánu jako zdroje energie a určením způsobů, jak zmírnit dopady výstavby a provozu zařízení i jejich vyřazení z provozu na životní prostředí a námořní navigaci v rámci regionálních strategií inteligentní specializace v oblasti energie z obnovitelných zdrojů na moři;
- b) podílem na vytvoření evropské přenosové soustavy elektřiny, která umožňuje vyvážit zátěž mezi vnitrostátními soustavami a zajišťuje lepší propojení mezi energií na moři a na pevnině;
- c) podporou výzkumu, vývoje a demonstrací technologií pro výstavbu a údržbu zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů, jako je větrná energie na moři, energie vln, přílivová energie a energie z biomasy, včetně integrace s odsolovacími stanicemi a víceúčelovými těžebními plošinami;

- d) stimulací k využívání zvláštních geologických, oceánografických a meteorologických podmínek nejvzdálenějších regionů Atlantského oceánu s cílem pomoci jim dosáhnout energetické soběstačnosti a splnění cílů v oblasti snižování emisí oxidu uhličitého.

Priorita 3: Zlepšit přístupnost a propojení

Mezi zvláštní cíle této priority patří:

- *Podpora spolupráce mezi přístavy*

Usnadnění rozvoje **přístavů** jako center modré ekonomiky:

- a) usnadněním modernizace infrastruktury, aby se zlepšilo propojení s vnitrozemím, posílila intermodalita a podpořila rychlá revitalizace lodí prostřednictvím opatření, jako je dodávání pobřežní elektřiny, vybavení přístavů stanicemi pro zásobování zkapalněným zemním plynem a řešení administrativních překážek;
- b) umožněním diverzifikace přístavů, které zahájí nové obchodní činnosti, jako je údržba zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů na moři nebo cestovní ruch;
- c) analýzou a podporou přístavních sítí a tras námořní přepravy na kratší vzdálenosti mezi evropskými přístavy, v rámci souostroví a k africkému pobřeží prostřednictvím iniciativ, jako jsou námořní dálnice, aby se zvýšil objem námořní dopravy.

Priorita 4: Vytvořit udržitelný model regionálního rozvoje podporující sociální začlenění

Mezi zvláštní cíle této priority patří:

- *Podpora lepších znalostí sociálních problémů v atlantickém prostoru*

Vyměňování osvědčených postupů v oblasti zlepšování zdraví, sociálního začlenění a kvality života obyvatel v pobřežních oblastech a stanovení vhodných a použitelných sociálně-ekonomických ukazatelů pro daný mořský region k měření, srovnávání a sledování trendů v rozvoji „modré ekonomiky“;

- *Zachování a podpora kulturního dědictví atlantického prostoru*

Boj proti sezónnosti a zlepšování vyhlídek pro malé a střední podniky prostřednictvím diverzifikace produktů **námořního a pobřežního cestovního ruchu** a rozvoje specifických trhů investováním do:

- a) sportů na moři, soukromých přístavů a námořních rekreačních činností;
- b) přístavních služeb, včetně služeb pro cestující, kteří se účastní výletní plavby;
- c) zprostředkování a podpory kulturních a přírodních zajímavostí na atlantickém pobřeží, jako je tradiční rybolov, místní gastronomie a námořní dědictví;

- d) ochrany a obnovy turistických atrakcí, včetně pobřežních a podvodních kulturních zajímavostí a památek námořního kulturního dědictví s archeologickou, ekologickou či historickou hodnotou⁷.

3. PROVÁDĚNÍ

3.1. Zdroje financování

Díky načasování tohoto akčního plánu mohou členské státy zohlednit priority stanovené ve svých dohodách o partnerství s Komisí, které se mají sjednat do konce roku 2013.

- Dohody o partnerství na období 2014–2020 týkající se evropských strukturálních a investičních fondů jsou důležitým zdrojem financování, který mohou členské státy případně využít k provádění priorit akčního plánu. Dohody o partnerství by měly při určování prioritních oblastí spolupráce zohlednit strategie pro příslušné mořské oblasti, jako např. strategii pro oblast Atlantského oceánu. Poskytují příležitost vymezit hlavní rozvojové potřeby a možnosti modré ekonomiky v členských státech ležících u Atlantského oceánu a v jejich pobřežních oblastech. Umožňují rovněž, aby členské státy zavedly opatření, která zajistí koordinaci mezi evropskými strukturálními a investičními fondy a dalšími zdroji financování. V procesu provádění akčního plánu v nadcházejících měsících proto důležitou úlohu sehrávají vnitrostátní orgány v členských státech, které jsou odpovědné za sjednání dohod o partnerství, a orgány odpovědné za vypracování operačních programů. Akční plán může být při zohlednění potřeb oblasti, na kterou se program vztahuje, rovněž zdrojem inspirace pro subjekty, které vytvářejí operační programy na vnitrostátní a regionální úrovni.
- Kromě toho poslouží akční plán jako vodítko pro samotnou Komisi při realizaci přímé správy finančních prostředků, včetně programu Horizont 2020, programu LIFE+, programu COSME a přímo řízených částí Evropského námořního a rybářského fondu. Při realizaci akčního plánu bude program Horizont 2020 skutečně představovat klíčovou podporu. „Modrý růst“ již považuje za jednu z hlavních oblastí pro výzkum v příštích letech. Program může podpořit agendu modrého růstu, pokud jde o prozkoumání a maximalizaci potenciálu rozmanitosti mořského života, využívání hlubinných zdrojů udržitelným způsobem a vývoj nových technologií pro pozorování oceánu. To pomůže stimulovat mořskou a námořní ekonomiku a mořské prostředí a zároveň urychlit přenos výsledků výzkumu a inovací do hospodářství.
- Dobře cílené veřejné investice mohou a měly by nastartovat soukromé investiční a podnikatelské iniciativy. Členské státy mohou také zvažovat, že osloví soukromý sektor, aby zjistily, jaké jsou možnosti spoluúčasti a doplňkového financování.
- Skupina Evropské investiční banky (skupina EIB⁸) je kromě toho připravena mobilizovat své finanční nástroje a odborné znalosti, jimiž podpoří vhodné

⁷ Při dodržení případných zásad vyplývajících z Úmluvy UNESCO o ochraně podvodního kulturního dědictví z roku 2001.

⁸ Evropská investiční banka (EIB) nebo Evropský investiční fond (EIF).

projekty za účelem prosazení priorit akčního plánu. EIB může podporu ve formě úvěrů, kombinovaného financování⁹ a technického poradenství rozšířit na činnosti veřejného i soukromého sektoru. V zájmu podpory činností různého rozsahu nabízí celou řadu různých finančních nástrojů od investičního úvěru na přímé i nepřímé financování až po kapitálové fondy prostřednictvím EIF.

V souvislosti s rozpočtovými omezeními a skutečností, že orgány v atlantickém prostoru musí zvažovat řadu priorit v oblasti rozvoje, je třeba zdůraznit, že proces provádění akčního plánu je nadále dobrovolný, ale měl by být v souladu s prioritami provádění stanovenými v dohodách o partnerství pěti dotčených členských států. Všechny projekty předkládané příslušným orgánům na základě akčního plánu budou muset splňovat kritéria stanovená v příslušných předpisech upravujících financování. V rámci sdílené správy finančních prostředků EU bude rozhodnutí pro nebo proti přijetí konkrétního projektu na příslušném správním orgánu.

3.2. Inteligentní spolupráce

Akční plán vymezuje oblasti, v nichž je spolupráce mezi členskými státy, regionálními a místními orgány a orgány EU nezbytná, aby se podařilo zvládnout problematiku udržitelného růstu. Avšak tato společná práce samozřejmě není jediným způsobem, jak lze tento akční plán realizovat. Při jeho realizaci mohou významnou úlohu hrát konkrétní akce a projekty na vnitrostátní, regionální a místní úrovni. Ve vhodných případech by měla být podporována spolupráce mezi různými programy specifickými pro jednotlivé země.

Zacílená spolupráce může přinést řadu dalších výhod, zejména sdílení informací, nákladů, výsledků a osvědčených postupů, ale může také sloužit jako zdroj podnětů pro další oblasti spolupráce. Přesněji řečeno, členské státy a regiony mohou s cílem rozvíjet společné projekty nebo jiné přístupy pracovat s podporou finančních prostředků z různých zdrojů.

Program Horizont 2020 a další programy a nástroje financování EU mohou podporovat spolupráci v oblasti výzkumu tím, že usnadní realizaci projektů navrhovaných konsorcií veřejných a soukromých institucí. V rámci projektů mohou být například testována různá řešení společných problémů nebo srovnávána výkonnost různých technologií. Francie, Irsko, Portugalsko, Španělsko a Spojené království již působí v několika výzkumných sítích a účastní se několika společných projektů, technologických platforem a iniciativy společného plánování věnované zdravým mořím a oceánům. Tyto mechanismy nabízejí členským státům možnost spolupráce, kterou lze posílit v rámci programu Horizont 2020. Zavedení koordinace a spolupráce v rámci Evropy by také mohlo položit základy posílené transatlantické spolupráce v oblasti výzkumu.

Společné projekty a akce se neomezují jen na výzkum. Evropská územní spolupráce (například prostřednictvím programu pro oblast Atlantiku), která bude financována z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), poskytuje sousedícím regionům a městům z různých členských států EU mechanismus pro spolupráci a vzájemnou výměnu zkušeností v rámci projektů, které zkoumají možnosti spolupráce při řešení

⁹

Kombinované financování: úvěr EIB k doplnění grantové podpory z EU nebo z jiných veřejných zdrojů.

společných problémů. Program „Erasmus pro všechny“ nabídne příležitosti pro partnerství v oblasti vzdělávání a odborné přípravy.

Spolupráce může rovněž zahrnovat společné akce, jejichž cílem je výměna informací a osvědčených postupů. Rámec pro tyto účely mohou nabídnout iniciativy, jako je „Kopernikus“¹⁰ nebo „Znalosti v námořní oblasti 2020“¹¹. Například pochopení způsobů, jakým sousední země nebo regiony s podobnými oceánografickými a meteorologickými podmínkami bojují s pobřežní erozí, může přispět ke zvýšení operativní účinnosti. Poznatky o tom, co jinde fungovalo a co nikoliv, mohou zamezit tomu, aby se opakovaly stejné chyby. Osvědčené postupy si lze vyměňovat na specializovaných seminářích, výměnou pracovníků nebo na internetových fórech.

3.3. Podpora

Aby se akční plán realizoval úspěšně na celostátní a regionální úrovni, měl by vhodný mechanismus provádění posílit zapojení ústředních, regionálních a místních subjektů a umožnit sledování pokroku. Atlantické fórum přineslo užitečná ponaučení pro organizování dialogu a koordinaci. Pro pokrok v provádění bude důležité, aby se nadále vedl dialog s členskými státy a regiony, i se soukromým sektorem. Provádění akčního plánu bude záviset nejen na veřejném sektoru, ale i na tom, do jaké míry se zapojí právě soukromý sektor.

Každý prováděcí mechanismus by měl být jednoduchý a úzce zaměřený. Měl by čerpat z osvědčených postupů, které byly úspěšné v jiných strategiích pro mořské oblasti, a:

- zajistit politický závazek a dohled,
- zvyšovat povědomí o akčním plánu a jeho cílech,
- podporovat zapojení soukromého sektoru,
- zahrnovat hodnocení a posuzování pokroku.

Mohl by rovněž:

- poskytovat pokyny zúčastněným stranám a potenciálním realizátorům projektů,
- umožňovat spolupráci v celém atlantickém prostoru,
- navázat vztahy s řídicími orgány programů financování z prostředků EU,
- spojit možné partnery projektů s cílem rozvíjet činnosti, které by odpovídaly prioritám stanoveným v akčním plánu,
- nalézat možné zdroje financování pro projekty na úrovni EU i na vnitrostátní úrovni.

Prováděcí mechanismus akčního plánu by měl být stanoven v rámci konzultací s členskými státy a zúčastněnými stranami do konce roku 2013. S cílem podpořit vytváření dalších sítí a výměnu osvědčených postupů pro přípravu a provádění

¹⁰ Kopernikus, dříve Globální monitoring životního prostředí a bezpečnosti (GMES), je evropský satelitní systém pro sledování Země (<http://copernicus.eu>).

¹¹ Znalosti v námořní oblasti 2020 je projekt EU, který shromažďuje údaje o námořní oblasti z různých zdrojů s cílem pomoci průmyslu, veřejným orgánům a výzkumným pracovníkům při vyhledávání těchto údajů a jejich efektivnějším využití k vývoji nových produktů a služeb a zlepšení našich znalostí o tom, jak se moře projevuje (http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/policy/marine_knowledge_2020/index_en.htm).

projektů může Komise organizovat konference zúčastněných stran atlantického prostoru.

4. VYHODNOCENÍ POKROKU

Pro udržení dynamiky v období 2014–2020 bude důležité porozumět tomu, jak provádění akčního plánu přispěje k dosažení širších cílů EU v oblasti pracovních míst, růstu a udržitelnosti. Budeme chtít například zjistit, zda se nám podařilo vytvořit skutečný nástroj pro prognózu hlavních rizik a změn ovlivňujících dynamiku cirkulačního systému severního Atlantiku, v jakém rozsahu byly zmapovány kritické oblasti dna Atlantského oceánu, zda akční plán podpořil vývoj řady nových a inovativních výrobků a služeb a zlepšil provozní prostředí a řízení rizik pro námořní odvětví. Kromě toho budeme chtít vědět, do jaké míry bylo dosaženo růstu podporujícího sociální začlenění, řešeny potřebné dovednosti a zda se v oblasti Atlantiku realizoval koncept řízení založený na podpoře ekosystémů. Naším cílem bude také získat zkušenosti, které lze použít v dalších mořských oblastech.

Sledování pokroku by nemělo vést k novým požadavkům na podávání zpráv. Stávající základní informace by naopak měly sloužit k tomu, abychom si udělali představu, jak se atlantický prostor v důsledku provádění akčního plánu a dalších faktorů mění. Komise začne s pěti členskými státy nacházejícími se v atlantickém prostoru rychle pracovat na definování a schválení metodiky pro přípravu tohoto hodnocení.

V závislosti na inovačním a technologickém pokroku může být nezbytné akční plán upravovat a dále rozvíjet. Komise bude provádění akčního plánu pečlivě sledovat, vyvozovat z jeho realizace ponaučení a hodnotit dosažený pokrok. Komise připraví střednědobý přezkum provádění akčního plánu do konce roku 2017. Podkladem pro přezkum bude nezávislé hodnocení vzorku dokončených projektů, které bude projednáno s členskými státy a jinými zúčastněnými stranami.

5. INTERNACIONALIZACE STRATEGIE PRO OBLAST ATLANTIKU

Hranice Atlantského oceánu nekončí Evropou. Je to společný zdroj a jednotný systém, který spojuje Evropu, Afriku a Ameriku. Všechny pobřežní státy mají společný zájem na zajištění dobré správy oceánů a odpovědnost za ni, mimo jiné v rámci UNCLOS¹², IMO¹³ a Mezinárodního úřadu pro mořské dno.

Hospodářská hodnota Atlantského oceánu je pro země nacházející se na jeho pobřeží obrovská. Komise se domnívá, že tento akční plán by časem mohl vytvořit pevný základ pro spolupráci s dalšími národy v oblasti Atlantiku. Potenciál pro spolupráci, například v oceánografickém výzkumu a pozorování, je zjevný. Profiluje se již možnost skutečného zapojení USA a Kanady, pokud jde o zřízení transatlantické aliance pro výzkum, jejímž cílem bude prohloubit naše společné pochopení atlantického ekosystému a jeho potenciálu podpořit modrou ekonomiku. Tato transatlantická aliance pro výzkum se bude rozvíjet postupně po vyhodnocení stávající situace a dohodě na nejslibnějších oblastech spolupráce. Je možné, že další národy v atlantickém prostoru budou rovněž ochotny jednat o svém zapojení do výzkumu nebo o dalších otázkách. Komise a členské státy by měly společně

¹² Úmluva Organizace spojených národů o mořském právu.

¹³ Mezinárodní námořní organizace.

zvážit, jaké kroky by bylo možné podniknout, aby se do postupného rozvoje strategie pro Atlantik zapojili i další mezinárodní partneři.

6. ZÁVĚR

Komise vyzývá Evropský parlament a Radu, aby schválily tento akční plán a směřování, které toto sdělení vytyčilo.